

SPECIALPEDAGOGIK OCH FORSKNING, 20 POÄNG
Special Education and Research (C-level), 20 Credits

LÄRDOK-kod: ISP03N

1. BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen utgör 20 poäng, inom 41-60 poängnivån, och är en obligatorisk kurs i det specialpedagogiska programmet. Kursansvarig institution är Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursplanen har godkänts av Institutionsstyrelsen för individ, omvärld och lärande 2002-03-06 och fastställts av Utbildningsnämnden 2002-06-19. Revidering av kursplanen är beslutad av prefekten vid Institutionen för individ, omvärld och lärande 2006-06-14. Kursplanen är fastställd av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning (GRUFF) 2006-06-21.

2. FÖRKUNSKAPSKRAV

Antagen till specialpedagogiska programmet och genomfört 1-40 poäng varav minst 30 poäng med godkänt resultat.

3. SYFTE

Kursen syftar till att de studerande efter genomgången kurs har förmåga att

- genomföra ett forskningsbaserat fördjupningsarbete som är relevant för specialpedagogiska utvecklingsområden (specialpedagogiskt verksamhetsområde)
- självständigt använda och analysera begrepp från specialpedagogisk forskning med olika inriktningar
- kritiskt granska, jämföra och pröva olika teoretiska och praktiska perspektiv med anknytning till framtida specialpedagogisk verksamhet.
- analysera olika frågeställningar och metodansatser relevans för specialpedagogisk yrkesverksamhet
- välja och använda adekvata forskningsmetodiska och teoretiska ansatser i relation till examensarbetets problemställning samt kritiskt granska val och användning.

4. INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen är indelad i tre moment:

Moment 1: Forskningsmetodik, 5 poäng.

Moment 2: Fördjupning inom ett tidigare valt problemområde, 5 poäng,

Moment 3: Examensarbete (s k C-uppsats), 10 poäng

Momenten behandlar specialpedagogiska kunskaper med utgångspunkter i de beteendevetenskapliga, medicinska/biologiska, samhällsvetenskapliga och filosofisk/etiska forskningsfälten. Analyser av makt, klass, funktionshinder, genus samt kulturell bakgrund sker i förhållande till interaktionen mellan individ, grupp, organisation och samhälle.

Kursens innehåll konkretiseras genom att de studerande företrädesvis i par genomför ett examensarbete. I ett slutseminarium diskuteras dessa arbeten utifrån det specialpedagogiska kunskapsfältet. I detta offentliga seminarium kan företrädare från de studerandes hemkommuner eller andra avnämare delta. Kursen ska anknyta till studenternas yrkeserfarenheter och framtida yrkespraktik.

Den forskningsmetodiska utbildningen inom kursens ram bygger på och fördjupar den forskningsmetodiska kunskapen från tidigare kurser inom det specialpedagogiska programmet och är till del beroende av innehållet i de examensarbeten som studenterna arbetar med. Tillgång till Internet är nödvändigt. Kommunikation, dokumentation och informationssökning sker via Internet och studenternas e-postkonto. Kursen utvärderas elektroniskt.

5. EXAMINATION

Närvaro är obligatorisk vid samtliga seminarietillfällen. Vid eventuell frånvaro bestäms former för återtagande av missat kursinnehåll i samråd mellan lärare och student.

Moment 1 examineras genom ett skriftligt individuellt arbete

Moment 2 examineras genom ett skriftligt arbete som genomförs tillsammans med medförfattaren samt genom ett muntligt metodseminarium

Moment 3 examineras genom två uppgifter. Examensarbetet presenteras i en skriftlig rapport (s k C-uppsats) samt ventileras muntligt och offentligt i ett seminarium (s k opposition). I examensarbetet skall framgå vilka delar som den enskilde studenten ansvarar för. Den andra uppgiften består i att genomföra opposition på ett examensarbete.

På moment 1 och 2 används betygen Godkänd och Underkänd. På moment 3 används betygen Väl Godkänd, Godkänd och Underkänd. För att erhålla betyget Godkänd på hel kurs krävs godkänt resultat på samtliga moment. För betyget Väl Godkänd på hela kursen krävs Godkänd på moment 1 och 2 samt Väl Godkänd på moment 3.

För studerande som blivit underkända anordnas ytterligare minst ett prov under terminen. Studerande som underkänts två gånger har rätt att begära att annan examinator utses för att bestämma vederbörandes betyg på kursen. Framställan härom kan göras hos Institutionsstyrelsen. Studenter med godkänt resultat ska på begäran erhålla kursbevis.

6. KURSLITTERATUR

Moment 1 – obligatorisk litteratur

- Befring, E. (1994) *Forskningsmetodik och statistik*. Lund: Studentlitteratur. (203 s)
Bryman, A. (2002) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber ekonomi .Valda delar (150 s)
Connell, R.W. (2002). *Om genus*. Göteborg: Daidalos. (195 s)
Månsson, P. 1995 *Moderna samhällsteorier*. Raben Prisma. Valda delar (100 s)
Thurén T. (1995) *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Tiger (128 s)
Widerberg, K. (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. (232 s:)

Dessutom används den forskningsmetodiska litteratur som varit obligatorisk i de tidigare kurserna inom programmet.

Moment 2 och 3

Litteraturen väljs i samråd med lärare och handledare utifrån valt innehåll och forskningsmetodisk ansats av examensarbetet.

Litteraturen omfattar minst 2000 sidor och ska innehålla minst två akademiska avhandlingar och minst två vetenskapliga artiklar.

Exempel på forskningsmetodisk och vetenskapsteoretisk litteratur med relevans för specialpedagogisk forskning framgår av Bilaga 1.

Bilaga 1 - Exempel på litteratur kring forskningsmetodiska och vetenskapsteoretiska frågeställningar:

- Alin Åkerman, B. (2001) *Varför ser dom oss inte? Intervjuer med gymnasieelever om hur de upplever sin skolsituation*. IOL, LHS. Forskning nr 4 (65 s)
- Andersson, L-G. m fl (1999) *Skolan och de kulturella förändringarna* Lund: Studentlitteratur. Valda delar (100 s)
- Bergström, G. & Boreus, K. (2005) *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur (461 s) valda delar
- Brodin, J. (1991) *Att tolka barns signaler*. Stockholm: Stockholms universitet, Pedagogiska institutionen. Delar av. (100 s)
- Brodin, J. & Alin Åkerman, B. (2000) *Att skriva C-uppsats. En hjälprede vid uppsatsskrivning*. Institutionen för individ, omvärld och lärande. LHS, Stockholm (15 s)
- Carlsson, S.G., Hjelmquist, E & Lundberg, I (2000) *Delaktig eller utanför, Psykologiska perspektiv på hälsa och handikapp*. Borea Bokförlag, Umeå. (258 s) Valda delar
- Douglas, M. (1986) *How institutions think*. New York: Syracuse University press (146 s)
- Doverborg, E. & Pramling Samuelsson, I. (2003). *Att förstå barns tankar. Metodik för barnintervjuer*. Stockholm: Liber AB. (88 s)
- Ellström, P-E. (1992) *Kompetens, utbildning och lärande i arbetslivet*. Stockholm: Allmänna förlaget, Publica (140 s)
- Eliasson, R. (1995) *Forskningsetik och perspektivval*. Lund: Studentlitteratur. (200 s)
- Ely, M. (1993). *Kvalitativ forskningsmetodik i praktiken - cirklar inom cirklar*. Lund: Studentlitteratur (250 s)
- Forsberg, E., Starrin, B. (red). (1997) *Frigörande kraft. Empowerment som modell i skola, omsorg och arbetsliv*. Gothia (160 s) Valda delar
- Geenspan. S. (1999) What is meant by mental retardation? *International Review of Psychiatry* 16-18 (13 s)
- Gorard, S & Taylor, C (2004) *Combining methods in Educational and Social Research*. New York: Open University press.
- Gustavsson, A. (2001) *Inifrån utanförskapet*. Lund: Studentlitteratur (180 s)
- Hacking, I. (2004) *Social konstruktion av vad?* Stockholm: Thales (270 s)
- Handikappombudsmannen (2001) *Stärk elevens rättigheter: en jämförande studie om rätten till stöd i skolan*. Stockholm: Handikappombudsmannen. (76 s)
- Helldin, R. (1997) *Specialpedagogisk kunskap som ett socialt problem*. Stockholm: HLS-förlag (175 s)
- Herr, K. & Anderson, G.L (2005). *The Action Research Dissertation*. London: Sage Publications. (128 s)
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

- Lindblad, S. & Sahlström, F. (2001) *Interaktion i pedagogiska sammanhang* Stockholm: Liber (167 s) Valda delar
- Lund, T. (2005). The Qualitative-Quantitative Distinction: Some comments. *Scandinavian Journal of educational research*. V. 49, 2, 115-132. (17 s)
- Mattson, E. (2001). Inclusive strategies and bureaucratic organisations in integrated and segregated schoolsystems. *Scandinavian Journal of Disability Research*. v.3, 1, 6-18. (17 s)
- Mattsson, M. (2004). *Att forska i praktiken*. Uppsala: Kunskapsföretaget. (190 s)
- Merriam, S.B. (1994). Fallstudien som forskningsmetod. Lund: Studentlitteratur. (228 s)
- OECD (2000) *Special Needs Education*. (155 s)
- Reason, P. & Bradbury, H (2000). *Handbook of Action Research* London: SAGE Publications. (108 s) Valda delar.
- Sivertun, U. (1997) *Social och kulturell problematik i skolan*. Lärarhögskolan i Stockholm: Institutionen för specialpedagogik, Rapport nr 2. (78 s)
- Skolverket (2001) *Kunskapsmöten i skolvärlden*. Rapport 01:647. (60 s)
- Tetler, S. (2000). Den inkluderende skole – fra vision til verklighed. Köpenhamn: Gyldendal.
- Westling Allodi M. & Fischbein, S. (2000) *Boundaries in school: educational settings for pupils perceived as different* In: Scandinavian Journal of Disability Research, 2,2, 63-86. (25 s)
- Wingård, B. (red.) (2006). *Livslång nyfikenhet*. Stockholm: HLS-förlag (under tryckning)
- Åsberg, R. (2001). Det finns inga kvantitativa metoder – och inga kvalitativa heller för den delen. Det kvalitativa-kvantitativa argumentets missvisande retorik. *Pedagogisk forskning i Sverige*. 6, 4, 270-292. (23 s)